

Türkdilli mətbuatımızın «Ziya»lı səhifələri

(Əvvəli ötən sayımızda)

"Ziya" qəzetiñin bizə məlum olan ilk nömrəsinin (08.02.1879, №3) başlığının - "ZİYA" sözünün altında qəzetiñ islam təqvi-mi ilə 1296-cı ildə çıxdığı göstərilir. Yuxarıda ayrıca sətirdə bu tarixin miladi tarixlə 8 fevral 1879-cu ilə aid olması yazılmışdır. Qəzetiñ sonrakı nömrələrin çoxu pəncəşənbə günləri çıxmışdır: №4 (15 fevral), №5 (22 fevral), №6 (1 mart), №7 (8 mart), №8 (15 mart)...

8 fevral 1879-cu il tarixli 3-cü nömrənin baş məqaləsinin sərlövhəsi belə adlanır: "Oxumaq və yazmaq barəsində". Bu, program xarakterli yazıdır. Yazıdan nümunələr gətiririk:

"Bu zəmanələrdə bəni növ bəşərin cümləsinə (hamisə-N.N.) xətt və kitabiyət sənətinə və qiraətə qadir olmaq qüdrətini təhsil eləməkdən başqa, əvvəlimci və zimmə və lazımlı iş yoxdur. Və hər kəs bundan bibəhrə və binəsib qalıbdır".

"Ziya" qəzetiñ naşırı və sahibi-imtiyazı bu baş məqalədə daha sonra qəzetiñ məram və məqsədlərini vurğulayır:

"Ətfalımızın (uşaqlarımızın-N.N.) təlim və təbiyəsindən və təlim və müəllim qaidə-sindən və müəllim və şagirdlərin ədəbindən və bu vəqtəcən əksərimizin bisavad qalma-ğından və onun səbəblərindən və xəttimizin qüsür və nöqsanatından və nə vəchlə onu cəbr -nöqsan edib, təgyir və töbdil ...eləmək-dən qəzetiñ ibtidalarında söz danışla-caqdır" .. Naşır dediyi sözlərə 4-cü nömrədə də (15 fevral) əməl eedir. 4-cü nömrənin baş məqaləsi belə adlanır: "Uşaqımıza tə-lim və təbiyə vermək barəsində". Burada oxuyuruq:

"Oxumaq və yazmaq barəsində olan əhvalatın şəhri- bəyanı və insanlara məxsus olan nemətlərdən olub baisi-şərif və iftخار olmağını üçüncü nömrədə yazmışdı...Bu zəmanədə mülk və millətin tərəqqisi elm və mərifətə və növbənöv dillərə, xətlərə arif olmaqdadır" ...

Xatırladıraq ki, islam təqviminə görə il başlayanda "Ziya" qəzetiñ təzə il nömrəsi 1 rəqəmindən başlamışdır:

Nazim NƏSRƏDDİNÖV

(Davamını müəllifin FB səhifəsindən oxuyun)